

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-500 2, 3, 10, 12 IR 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1104 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS LAUKINĖS GYVŪNIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-498 8 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1105“ PROJEKTO NR. 22-16621 (TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)

Institucijos pavadinimas, rašto data ir registracijos numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų 2022 m. gruodžio 16 d. išvada Nr. 1.01-0482	<p>1. „<...manome, kad Projekto 1.1., 1.2. ir 1.3. papunkčiuose suformuluoti argumentai, laikytini nesusijusiais bei negali būti laikomi pakankama ir svaria priežastimi išskirti vieną konkrečią verslo sritį bei priversti jos dalyvius nutraukti vykdomą veiklą. Juo labiau, kad ši žemės ūkio veiklos šaka kuria didelę pridėtinę vertę visai šalies ekonomikai, kadangi Lietuvoje kailinių žvėrelių auginimo apyvarta siekia apie 40 mln. eurų kasmet ir tai sudaro apie 7 proc. visos Europos kailių rinkos. Atkreiptinas dėmesys, kad tokio rodiklio nesiekia nei viena mūsų šalies žemės ūkio šaka. Be to, kailinės žvėrininkystės sektoriuje 2012-2021 m. laikotarpiu fiksuojamas teigiamas importo-eksporto balansas, kas parodo, kad kailinės žvėrininkystės verslas prisideda prie teigiamo Lietuvos užsienio prekybos balanso. Lietuva turi labai stiprią poziciją tarptautinėse rinkose kaip labai aukštos kokybės audinių odų ir kailių gamintoja, kurios konkurencinė pozicija tarptautinėse rinkose yra labai aukšta.“</p> <p>2. „<...Lietuvos kailinių žvėrelių šaka yra naudinga bei glaudžiai siejama su kitomis verslo šakomis, nes naudoja šiuolaikinę įrangą žvėrelių auginimui, šėrimui, kailių apdorojimui, pvz. Lietuvoje kasmet žvėrelių šėrimui sunaudojamos daugiau kaip 48 tūkst. tonų maisto atliekų iš skerdyklų ir žuvies perdirbimo įmonių, kurias kitu atveju tektų utilizuoti. Jei produktai turėtų būti</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad pagrindiniai Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 3, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1104 ir Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 8 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1105 (toliau – Įstatymų projektai) uždaviniai: uždrausti auginti, veisti ir žudyti gyvūnus dėl naudos iš jų kailio. Taip pat šiais Įstatymų projektais siekiama gyvūnų gerovės užtikrinimo, atsižvelgiant į visuomenės požiūrį, rizikų visuomenės sveikatai mažinimą ir aplinkos apsaugą.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad pastaboje išdėstyti ekonominiai argumentai, kuriais grindžiamas verslo pelningumas, todėl manome, kad jie neatitinka minėtų Įstatymų projektų rengimo tikslų, išdėstytų jų aiškinamajame rašte ir Nutarimo projekto tikslų nurodytų lydraštyje.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. komentarą pirmai pastabai.</p>

	<p>100 proc. utilizuojami, jų utilizavimo (pašalinimo ir sunaikinimo) išlaidos tektų šalutinių gyvūninių produktų turėtojams ir valstybei. Gautas audinių mėšlas išskratomas laukuose ir yra ypač vertinamas dėl jame esančio fosforo, kurio nėra kitų gyvūnų mėšle, tad išvengiama taršos gaminant ir naudojant chemines trąšas, o kailinių gyvūnų liekanos panaudojamos biodujų gamyboje. Todėl uždraudus kailinių žvėrelių auginimą neigiamą poveikį tiesiogiai pajustų ir kiti susiję ūkio sektoriai.“</p> <p>3. „<...Kailinės žvėrininkystės verslas ir jo socioekonominis poveikis apima daugiau veiklų nei vien kailinių žvėrelių auginimą. Kailinių žvėrelių auginimo veikla apima žvėrelių auginimą kailiui, jų veislininkystę ir /arba susijusių paslaugų teikimą, pavyzdžiui, pašarų gaminimo, kailių apdorojimo ir pan. Veisliniai žvėreliai naudojami tiek ūkyje, užsiimančiame veislininkyste, t. y. savo reikmėms, tiek parduodami kitiems ūkiams ar eksportuojami. Itin svarbu ir tai, kad kailinės žvėrininkystės verslo uždraudimas turėtų neigiamos įtakos ne tik pavienių asmenų pajamoms, bet ir šia veikla užsiimantiems šeimos ūkiams, žemės ūkio bendrovėms, taip pat įmonėms. Lietuvos kailinės žvėrininkystės sektoriuje veikia daug ūkio valdų ir ūkių, kuriuose dirba ne tik samdomi darbuotojai, bet ir šeimos nariai. Verslo uždraudimas lemtų šių asmenų bedarbystę, kas padidintų poreikį mokėti nedarbo išmokas bei kompensacijas.“</p> <p>4. „<...Nepaisant to, kad kailinių gyvūnų auginimas yra labiausiai reglamentuojama žemės ūkio sritis Europos Sąjungoje, tačiau lyginant su kitais žemynais, Europoje kailinių žvėrelių gerovė yra aukščiausia. Paminėtina ir tai, kad Lietuvos klimatinės sąlygos auginti kailinius žvėrelius yra ypač tinkamos dėl klimato bei tamsaus paros laiko ilgumo, o Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnyba nuolat tikrina gyvūnų gabenimo ir auginimo sąlygas, atlieka gyvūnų migdymo procedūros kontrolę.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad kailinių žvėrelių ūkiai daug dėmesio skiria ūkių apsaugai bei nepertraukiamai taiko aukščiausius gyvūnų gerovės standartus. Europos kailių sektorius įgyvendina specialią gyvūnų gerovės programą bei dalyvauja atitinkamoje sertifikavimo sistemoje „WelFur“, kuri sukurta septynių Europos universitetų mokslininkų, pagal kurią sertifikuojamus ūkius tikrina nepriklausomi auditoriai. Lietuvos ūkiai, parduodantys kailiukus tarptautiniuose aukcionuose, privalo gauti „WelFur“ sertifikatą, pagal kurį gyvūnams turi būti užtikrintos geros laikymo, šėrimo, sveikatos ir elgesio su</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. komentarą pirmai pastabai.</p> <p>Neatsižvelgta. Žr. komentarą pirmai pastabai.</p>
--	--	---

	<p>jais sąlygos. „WelFur“ gyvūnų gerovės standartą pripažįsta ir Europos Komisija.”</p> <p>5. „<...Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnyje įtvirtinta, kad Lietuvos ūkis grindžiamas ūkinės veiklos laisve ir iniciatyva, kurių turinys oficialiojoje konstitucinėje doktrinoje atskleidžiamas kaip, be kita ko, teisė laisvai pasirinkti verslą, laisvai sudaryti sutartis, laisvai pasirinkti užsiėmimą ir gyvenamąją vietą, sąžiningos konkurencijos laisvę, ūkinės veiklos subjektų lygiateisiškumą ir kt. Ūkinės veiklos laisvė įtvirtinta daugelio Europos demokratinių valstybių konstitucijose ir glaudžiai siejasi su viena iš klasikinių, visuotinai pripažįstamų asmens teisių į nuosavybę. Asmens ūkinės veiklos laisvė ir iniciatyva – tai teisinių galimybių visuma, sudaranti prielaidas asmeniui savarankiškai priimti jo ūkinei veiklai reikalingus sprendimus. Pagal Konstituciją valstybė negali neribotai kištis į asmens ūkinę veiklą, reguliuodama ūkinę veiklą ji turi laikytis asmens ir visuomenės interesų derinimo principo, užtikrinti ir privataus asmens (ūkinės veiklos subjekto), ir visuomenės interesus, siekti ne atskirų asmenų, o bendros tautos gerovės, kuri neturi būti priešinama paties ūkio subjekto, kurio veikla būtų reguliuojama, taip pat asmenų, įsteigusią, valdančią tą ūkio subjektą arba kitaip su juo susijusių, gerovei, jų teisėms ir teisėtiems interesams.</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. komentarą pirmai pastabai.</p>
<p>Lietuvos verslo konfederacijos 2022 m. gruodžio 16 d. išvada Nr. 22-252VK</p>	<p>1. „<...LVK, suprasdama Įstatymų projektų teikėjų gerus ir kilnius tikslus, nepritaria Įstatymų projektams ir laikosi principinės pozicijos, kad Įstatymų projektais siekiamas įvesti kailinių žvėrelių auginimo draudimas neįgyvendins nė vieno Įstatymų projektų teikėjų aiškinamajame rašte išdėstyto tikslo dėl to, kad iš esmės nepaveiks kailio paklausos globaliu lygiu. Dėl to Lietuvoje uždraudus kailinių žvėrelių ūkius, jų padaugės kitose šalyse. LVK manymu, būtent kailio paklausos ribojimas galėtų bent teoriškai prisidėti prie Įstatymų projektų iniciatorių siekio judėti link pasaulio be kailinių žvėrelių ūkių, nes taip būtų sumažintas kailio gaminių vartojimas.</p> <p>Kailio gaminių pasiūlą formuoja paklausa, o pasaulyje vyraujanti kailio gaminių paklausa nėra paveikiama, jei laikinai sumažėja jų pasiūla. LVK, kaip verslo bendruomenę stebina, kad moralinė atsakomybė už kailio gaminių vartojimą yra priskiriama ne vartotojams ar visuomenei bendrai, tačiau konkrečiai verslui. Globalioje rinkos ekonomikoje, esant neišpildytai paklausai, visada atsiras ir tų, kurie tą paklausą išpildys. Uždrausdami kailinių</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. komentarą pirmai pastabai.</p>

	<p>žvėrelių ūkius Lietuvoje, paklausa bus išpildyta ūkių kitose šalyse, kur atitinkami draudimai nėra priimti. Tam iš esmės pritariama ir Įstatymų projektų aiškinamajame rašte – teigiama, kad sugriežtinus kailinių žvėrelių auginimo sąlygas Vokietijoje, pastarojoje tokių ūkių nebeliko, o Nyderlanduose draudžiant kailinių žvėrelių auginimą, Nyderlandų įmonės steigiasi kitose šalyse, įskaitant Lietuvą. Tuo pačiu, nėra jokių statistiškai pagrįstų įrodymų, kad kai kuriose šalyse priimti kailinių žvėrelių auginimo sugriežtinimai arba draudimai turėjo įtakos globaliai kailio paklausai, kurią didžiąja dalimi formuoja vartotojai kitose, nei Bendroji, rinkose.</p> <p>2. „<...<u>Dėl kailinės žvėrininkystės verslo traukimosi.</u> LVK neįtikina, kad sektoriaus traukimas yra pagrindas jį drausti. Sektoriaus traukimas neturi nieko bendra su siūlymu jį uždrausti, kaip ir neturėtų būti siūloma drausti jokio sektoriaus, kuris nukentėjo dėl COVID-19 pandemijos ar Rusijos invazijos į Ukrainą ekonominių pasekmių. Taip pat Nutarimo projekte yra atkreipiamas dėmesys į išaugusį kailių inventorių pasaulyje dėl mažėjančios paklausos, tačiau augantys įmonių inventoriai šiuo metu yra aktyviai analizuojamas reiškinys, pastebimas visame Vakarų pasaulyje ir apimantis eilę plataus vartojimo prekių. Prie augančių inventorių reiškinio, tikėtina, prisideda mažėjanti visuminė paklausa dėl infliacijos ir šiais metais vyraavęs verslo siekis užpildyti sandėlius, tikintis, kad pasaulinės vertės grandinės išliks nestabilios ir nepatikimos. Konkrečiai prie kailio dirbinių paklausos mažėjimo reikšmingai prisidėjo ir Kinijoje vykdyta „Nulinio kovid“ politika. Dalies politikų ir dalies visuomenės siekis uždrausti kailinių žvėrelių auginimą taip pat prisideda prie reguliacinio neapibrėžtumo sektoriuje ir atbaido ūkius nuo investicijų, kurios versle dažniausiai per metus ar kelerius neatsiperka.“</p> <p>3. „<...<u>Dėl kailinės žvėrininkystės sektoriaus sumokamų mokesčių.</u> LVK pabrėžia, kad š. m. gruodžio 12 d. Žemės ūkio ministerijoje įvykusiame Kailinės žvėrininkystės verslo uždraudimo poveikio vertinimo (toliau – Poveikio vertinimas) pristatyme buvo aptarta, kad Poveikio vertinime ir, atitinkamai, Nutarimo projekte, pateikti skaičiai dėl sektoriaus atstovų sumokamų mokesčių yra netikslūs, tam pritarė iš esmės visi dalyvavusieji, Poveikio vertinimą parengusi įmonė priėmė pastabą ir paaiškino, kodėl taip yra. Nutarimo projekte nurodyti sektoriaus sumokėti ar pervesti mokesčiai yra reikšmingai sumažinti ir neatspindi realios situacijos.“</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. komentarą pirmai pastabai.</p> <p>Neatsižvelgta. Žr. komentarą pirmai pastabai.</p>
--	--	---

<p>VšĮ „Tušti narvai“</p>	<p>1. „<...Pakeisti 1.2. Nutarimo projekto punktą į „kailinių žvėrelių laikytojų skaičius tolygiai mažėja – nuo 2018 m. iki 2022 m. laikytojų skaičius sumažėjo 36 proc. (nuo 170 iki 109 laikytojų)“, kad jis atspindėtų realią situaciją arba nurodyti šaltinį, kuriuo remiantis teigiama, kad Lietuvoje yra 159 kailinių žvėrelių lankytojai, ar kad kailinių žvėrelių laikytojų nuo 2018 metų sumažėjo 29 proc.“</p> <p>2. „<...Perrašyti 2.3.1. punktą taip, kad jis atitiktų realią situaciją ir jame atspindėtų tikrieji amortizacijos normatyvai. Arba šio punkto nenaudoti kaip argumento, nes perrašytas jis neparems siūlymo nukelti kailinės žvėrininkystės verslo uždraudimo atidėjimą, kadangi nuo 2018 m iki 2020 m. investicijos į kailinių žvėrelių auginimą siekė 4,9 mln. eurų, iš kurių dalis jau yra amortizuota.“</p> <p>3. „<...Tiksliai nurodyti, kiek lėšų pareikalautų industrijos uždarymas 2025 m. gruodžio mėn. 31 d. (kaip kad siūloma Lietuvos Respublikos Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII- 500 2, 3, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIVP-1104 ir Lietuvos Respublikos Laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 8 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIVP- 1105), o kiek pareikalautų 2027 m. sausio mėn. 1 d., kaip kad siūloma Nutarimo projekte. Kitu atveju 2.3.2. punktas nepagrindžia siūlymo nukelti kailinės žvėrininkystės verslo uždarymo terminą.“</p> <p>4. „<...pritarti Įstatymo projekto siūlomam variantui, t. y. 2025 m. gruodžio mėn. 31 d.“</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. komentarą pirmai pastabai.</p> <p>Neatsižvelgta. Žr. komentarą pirmai pastabai.</p> <p>Neatsižvelgta. Žr. komentarą pirmai pastabai.</p> <p>Neatsižvelgta. Vadovaujantis kitų ES šalių narių, priėmusių sprendimą uždrausti kailinės žvėrininkystės verslą, patirtimi, buvo suteikiamas verslo uždraudimo atidėjimo laikotarpis, svyruojantis nuo 1 iki 11 metų. Tuo remdamiesi siūlome optimalų sprendimą – 5 m. pereinamąjį laikotarpį, t. y. 2027m.</p>
---------------------------	---	--

<p>Lietuvos žvėrelių augintojų asociacija</p>	<p>„<....,Pažymėtina, kad Lietuvoje užauginti kailiai tarptautiniu mastu vertinami kaip labai aukštos kokybės produktai, o Lietuva priskiriama šalims, gaminančioms aukščiausios kokybės audinių kailius pasaulyje. Lietuvos eksporto specializacijos indeksas (angl. <i>export specialization index</i>), parodantis santykinę stiprybę tarptautinėse rinkose, viršija 7 ir parodo, kad Lietuva turi konkurencinį pranašumą šioje srityje prieš kitas pasaulio ir ES šalis.“ (20psl.)</p> <p>Laikytojų sumažėjimas yra lankstumo įrodymas, kad šaka gali prisitaikyti prie rinkos svyravimų, ką jau įrodė ankstesnių krizių metu. Be to laikytojų skaičiaus mažėjimas niekaip negali būti draudimo priežastimi, tuomet reikėtų uždrausti ne vieną gyvulininkystės šaką.</p> <p>Sumokamų mokesčių absoliutinis dydis taip pat negali būti draudimo priežastimi, mokesčiai mokami pagal galiojančius įstatymus ir žvėrelių augintojai moka tiek kiek privalo, o dar ir geranoriškai remia daugelį paramos gavėjų.</p> <p>Dėl piliečių iniciatyvos. Šiuo metu Europos komisijoje įregistruota 10 Europos piliečių iniciatyvų, kurios yra aktyvios. Tam tarpe ir iniciatyva Išsaugokime kaimo paveldą, kurią parengė ūkininkai iš įvairių Europos šalių. Manome, kad mūsų, kaimo gyventojų, balsas turėtų būti taip pat girdimas, kaip ir miestiečių.</p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. komentarą pirmai pastabai.</p>
---	---	---